

Sygn. akt VII U 933/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2018 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Karol Szwej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 marca 2018 r. w Warszawie

sprawy K. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wysokość podstawy wymiaru składek

z udziałem zainteresowanej T. B.

na skutek odwołania K. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 12 czerwca 2017 r., nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 12 czerwca 2017 r., nr (...), w ten sposób, że stwierdza, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia odwołującej K. W. (1) podlegającej ubezpieczeniom u płatnika składek T. B. począwszy od grudnia 2016 r. jest obliczana w oparciu o wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000,00 zł brutto zgodnie z umową o pracę zawartą przez strony od dnia 6 grudnia 2016 r.,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. na rzecz odwołującej K. W. (1) kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. obniżył podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. W. (1) zatrudnionej u płatnika składek T. B. i ustalił, że z tego tytułu podlega ona ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu z podstawą wymiaru składki w następujących wysokościach: za miesiąc grudzień 2016 r.- 1.769,22 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 1.526,65 zł (ubezpieczenie zdrowotne), za miesiąc styczeń 2017 r. - 562,52 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 1.820,36 zł (ubezpieczenie zdrowotne) oraz za miesiąc luty 2017 r. – 0,00 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 667,48 zł (ubezpieczenie zdrowotne).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że nie kwestionuje faktu świadczenia przez K. W. (1) pracy na rzecz T. B. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/2 etatu na stanowisku księgowej, jednakże jego wątpliwości budzi przyznane jej wynagrodzenie w wysokości 4.000,00 zł brutto, zwłaszcza w sytuacji nienajlepszej kondycji finansowej przedsiębiorstwa. Organ rentowy zaznaczył, że zgodnie z przekazaną do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacją o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w 2016 r. podatkowym,

przedsiębiorstwo poniosło stratę. Ponadto zgodnie z informacją uzyskaną z Wydziału Rozliczeń Kont Płatników Składek, przedsiębiorstwo prowadzone przez T. B. posiada zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne. Z tego względu zatrudnienie ubezpieczonej K. W. (1) z wynagrodzeniem wyższym niż minimalne wynagrodzenie za pracę przez T. B. było nieuzasadnione ze względów ekonomicznych. Zaznaczył także, że jak wynika z analizy wynagrodzeń pozostałych pracowników firmy, według dokumentów rozliczeniowych za grudzień 2016 r. otrzymywali oni wynagrodzenie od 59,52 zł do 2.000,00 zł. Jedyne podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawczyni zatrudnionej w połowie wymiaru czasu pracy w miesiącu grudniu 2016 r. została ukształtowana na kwotę w wysokości 3.428,57 zł. Ponadto na podstawie dokumentów zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej organ rentowy ustalił, że jest ona jednocześnie zatrudniona na stanowisku Młodsze Księgowego na podstawie umowy o pracę w innych trzech przedsiębiorstwach, w sumie w pełnym wymiarze czasu pracy, a mianowicie w Towarzystwie (...) S.A w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/8 etatu, w Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych (...) S.A. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 3/4 etatu oraz w Towarzystwie (...) S.A. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/8 etatu. Organ rentowy wskazał także, że zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych, począwszy od dnia 6 grudnia 2016 r. z tytułu zatrudnienia w przedsiębiorstwie prowadzonym przez T. B. na stanowisku księgowej dotyczyło krótkotrwałego (35 dni) wykonywania pracy na danym stanowisku, ze stosunkowo wysokim wynagrodzeniem. Organ rentowy zwrócił także uwagę na fakt, że w okresie od dnia 6 grudnia 2016 r. do dnia 9 stycznia 2017 r. ubezpieczona była obowiązana pracować w Grupie A. w godzinach 8:30-16:30 (8 godzin dziennie). Dodał przy tym, że analizując czynności przedstawione w zakresie obowiązków ubezpieczonej, które miała ona wykonywać zgodnie z umową od dnia 6 grudnia 2016 r. oraz mając na względzie fakt, że pracodawca nie potwierdził dokumentami śladu pracy ubezpieczonej, wątpliwym jest fakt, czy K. W. (1) faktycznie wykonywała powierzone jej czynności. W ocenie organu rentowego, powyższe okoliczności dają zatem podstawy do stwierdzenia, że ustalenie wynagrodzenia w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie było czynnością pozorną, zmierzającą wyłącznie do podwyższenia podstawy wymiaru składki, a tym samym wysokości świadczenia, przysługującego ubezpieczonej tytułem zasiłku macierzyńskiego. Na tej podstawie organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek dla K. W. (1) z tytułu zatrudnienia u płatnika składek T. B. w sposób określony w sentencji zaskarżonej decyzji z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...) (decyzja z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...) – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującej).

K. W. (1) w dniu 28 lipca 2017 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...). W uzasadnieniu swego stanowiska odwołująca wskazała, że od momentu zatrudnienia jej w firmie (...), do chwili przejścia na zwolnienie lekarskie normalnie wykonywała wszystkie powierzone jej obowiązki zawodowe. Podkreśliła, że w przeciwieństwie do pozostałych pracowników firmy, jest osobą samodzielną i powierzone obowiązki wykonuje bez udziału osób trzecich. Ponadto legitymuje się wyższym wykształceniem, którego nie posiadają pozostali pracownicy zatrudnieni na stanowiskach związanych z księgowością, a także posiada (...) Certyfikat Umiejętności Komputerowych oraz certyfikat uczestnictwa w szkoleniu pn. „Wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego w księgowości – M. (...)”. Będąc specjalistką w dziedzinie księgowości i rachunkowości, przygotowała również dla wszystkich pozostałych pracowników płatnika składek wzór rachunku zysków i strat oraz bilansu zgodnego z nowym wzorem przewidzianym w ustawie o rachunkowości. Ubezpieczona podkreśliła, że dysproporcja, jaka występuje pomiędzy wysokością jej wynagrodzenia, a wysokościami wynagrodzeń pozostałych pracowników firmy wynika z tego, że zajmowała się ona sprawami o wyższym stopniu skomplikowania. Do jej obowiązków poza księgowaniem firm na książce przychodów i rozchodów oraz numeracją dokumentów należało również księgowanie firm na pełnej księgowości – spółek oraz tworzenie tabel w arkuszu kalkulacyjnym, a także dokonywanie rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Stwierdziła także, że wysokość jej wynagrodzenia uzasadniały też godziny, w jakich praca była świadczona, a mianowicie od 18:00 do 22:00, co niewątpliwie stanowi okoliczność uzasadniającą wyższe wynagrodzenie. Podniosła, że zawarta pomiędzy nią, a płatnikiem składek umowa o pracę wykonywana była osobiście, albowiem tylko taka forma współpracy interesowała pracodawcę z uwagi na osobiste cechy, doświadczenie i umiejętności ubezpieczonej. Nadmieniła także, że podpisując umowę o pracę nie miała obowiązku znać kondycji finansowej zakładu pracy, w którym podejmowała zatrudnienie. Niemniej jednak, w okresie jej zatrudnienia biuro rachunkowe przygotowywało się do sporządzania sprawozdań rocznych dla spółek, deklaracji PIT dla pracowników i osób prowadzących działalność

gospodarczą. Przełom roku jest więc okresem kiedy ilość pracy wzrasta, a przychody z tego tytułu ujawniane są dopiero w roku następnym. Ponadto jak wynika z informacji uzyskanych od pracodawcy już po wydaniu przez ZUS decyzji, w 2016 r. firma płatnika składek wyjątkowo odnotowała stratę, obecnie jednak przynosi przychody. Ubezpieczona podkreśliła także, że zatrudniając się w firmie (...), Podatki, Księgi – T. B.” nie była świadoma tego, że jest w ciąży. Pierwsze podejrzenia o ciążę pojawiły się u niej około 15 grudnia 2016 r., natomiast fakt ten został ostatecznie przesądzony w dniu 21 grudnia 2016 r. w wyniku odbytego badania lekarskiego. Zaznaczyła jednak, że nawet gdyby przyjąć, że w momencie podejmowania zatrudnienia wiedziała, że jest w ciąży i podjęła pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ZUS, to i tak nie ma to znaczenia dla niniejszej sprawy. Trudno jest bowiem uznać, że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. W konsekwencji odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyjęcie do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, za okres od grudnia 2016 do lutego 2017 r. kwot wskazanych przez płatnika składek w listach płac, sporządzonych w odniesieniu do powyższego okresu czasu (odwołanie z dnia 28 lipca 2017 r. k. 2-5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołującej na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy przywołał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych analiza dokumentów pozyskanych w trakcie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego wskazuje, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej została ustalona w celu umożliwienia uzyskania wyższych świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa. Organ rentowy jeszcze raz podkreślił, że nie kwestionuje faktu posiadania przez odwołującą wykształcenia kierunkowego do zajmowanego stanowiska, jak również świadczenia pracy. Jednak w jego ocenie przedłożona lista wynagrodzeń pracowników i wynikająca z nich dysproporcja oraz wyjaśnienia wskazane w odwołaniu na tą okoliczność potwierdzają, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej została ustalona w celu umożliwienia uzyskania wyższych świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa. Ponadto, ustosunkowując się do wyjaśnień o braku wiedzy o stanie ciąży w dniu zawarcia umowy o pracę, tj. w dniu 6 grudnia 2016 r., organ rentowy podkreślił, iż zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, kobieta o stanie ciąży dowiaduje się znacznie wcześniej, natomiast późniejsza wizyta lekarska i w jej efekcie założenie karty ciąży nie przesądza o tym, że dopiero z tym dniem powzięła wiedzę o spodziewanym potomstwie. Mając na uwadze powyższe okoliczności, organ rentowy stwierdził, iż brak było podstaw do przyznania odwołującej tak wysokiego wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne począwszy od momentu zatrudnienia, tj. od dnia 6 grudnia 2016 r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 11 sierpnia 2017 r. k. 36-38 a.s.).

Na rozprawie w dniu 8 marca 2018 r. zainteresowana T. B. przyłączyła się do stanowiska odwołującej (protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 r. k. 172 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. W. (1), urodzona w dniu (...), w dniu 12 kwietnia 2010 r. ukończyła w formie niestacjonarnej studia na kierunku zarządzanie w specjalności rachunkowość i controlling, uzyskując tytuł zawodowy licencjata. Ubezpieczona posiada także (...) Certyfikat Umiejętności Komputerowych, certyfikat uczestnictwa w szkoleniu pn. „Wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego w księgowości – M. (...)” oraz posługuje się biegle językiem angielskim. W okresie od dnia 1 lutego 2008 r. do dnia 15 listopada 2008 r. ubezpieczona była zatrudniona w firmie Ochrona (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku pracownika biurowego w wymiarze pełnego etatu. Następnie w okresie od dnia 1 lutego 2009 r. do dnia 22 lipca 2010 r. K. W. (1) świadczyła pracę na rzecz I.D. (...) S.A. z siedzibą w W. na stanowisku Asystentki Dyrektora Centrum (...), a w okresie od dnia 18 marca 2013 r. do dnia 2 lipca 2014 r. była zatrudniona w Spółdzielni Usługowej (...) w W. na stanowisku referenta w pełnym wymiarze czasu pracy (dyplom z dnia 12 kwietnia 2010 r. k. 45, certyfikaty k. 46-47, świadectwo pracy z dnia 2 lipca 2014 r. k. 48, świadectwo pracy z dnia 22 lipca 2010 r. k. 49, świadectwo pracy z dnia 15 listopada 2008 r. k. 50-51 a.r.).

T. B. prowadzi jednoosobową pozarolniczą działalność gospodarczą w postaci Biura (...) – „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą przy ul. (...) w O.. Biuro (...) świadczy usługi z zakresu księgowości i rachunkowości na rzecz 25 firm. W 2016 r. w firmie zainteresowanej zatrudnione były trzy osoby na stanowiskach księgowych – K. W. (2), będąca teściową ubezpieczonej, J. W., będąca jej szwagierką oraz A. Ś.. K. W. (2) świadczyła na rzecz zainteresowanej pracę w wymiarze 1/4 etatu za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 2.000,00 zł brutto. Do jej obowiązków należało przede wszystkim sporządzanie dokumentów rozliczeniowych i pracowniczych, które przekazywane były do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Powierzone obowiązki służbowe K. W. (2) wykonywała w domu, łącząc się zdalnie z komputerem zainteresowanej, na którym zainstalowany był specjalny program księgowy tzw. (...). W tym celu K. W. (2) używała specjalnego kodu programowego, który został jej udostępniony przez zainteresowaną. Następnie tak przygotowane dokumenty były wysyłane do odpowiednich organów już przez samą T. B., która posługiwała się podpisem elektronicznym. Z kolei J. W. jest zatrudniona u zainteresowanej na stanowisku księgowej, aktualnie na 1/4 etatu za wynagrodzeniem miesięcznym brutto w wysokości 2.200,00 zł. Swoje obowiązki służbowe wykonuje częściowo zdalnie w domu, a także w domu zainteresowanej i w siedzibie jednej z firm, na rzecz, której zainteresowana świadczy swoje usługi. Najwięcej pracy biuro rachunkowe zainteresowanej T. B. odnotowuje pod koniec każdego miesiąca kalendarzowego, co jest związane z wypłatami wynagrodzeń dla poszczególnych pracowników. Z kolei, począwszy od miesiąca listopada 2016 r. biuro rachunkowe zainteresowanej rozpoczęło przygotowania do sporządzenia sprawozdań rocznych dla spółek oraz deklaracji PIT dla pracowników i osób prowadzących działalność gospodarczą. Jednocześnie w tym czasie T. B. zajmowała się wprowadzeniem u jej największego klienta nowego programu księgowego, a więc potrzebowała osoby, która chociaż częściowo wyręczyłaby ją w bieżących obowiązkach. Ponadto pod koniec 2016 r. księgowa K. W. (2) podjęła decyzję o odejściu z początkiem nowego roku na emeryturę. W związku z powyższym z uwagi na duży natłok obowiązków, K. W. (2) oraz J. W. zaproponowały T. B. kandydaturę ubezpieczonej na nowe stanowisko pracy księgowej, wskazując jednocześnie, że ubezpieczona legitymuje się wymaganym wykształceniem, jak również posiada odpowiednie kwalifikacje i umiejętności z zakresu księgowości i rachunkowości (zeznania świadka J. W. k. 172-174, zeznania świadka K. W. (2) k. 174-175, zeznania zainteresowanej k. 175-177, zeznania odwołującej k. 177-178 a.s.).

Od dnia 1 grudnia 2014 r. K. W. (1) pozostawała zatrudniona w trzech przedsiębiorstwach na podstawie umów o pracę, w sumie w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczona była bowiem zatrudniona, jako Młodsza Księgowa w Towarzystwie (...) S.A. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/8, w Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych (...) S.A. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 3/4 etatu oraz w Towarzystwie (...) S.A. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/8. W Grupie A. z siedzibą przy ul. (...) w W., ubezpieczona pozostawała zatrudniona od 2014 r., przy czym początkowo było to zatrudnienie na podstawie umów zlecenia, a następnie na czas zastępstwa za pracownicę B. K., przebywającą na zwolnieniach lekarskich w związku z dwiema ciążami oraz na urloпах macierzyńskich. Na rzecz ww. pracodawców ubezpieczona swoje obowiązki wykonywała w godzinach od 8:00 do 16:00. Z kolei w okresie od dnia 6 grudnia 2016 r. do dnia 9 stycznia 2017 r. jej czas pracy wynosił 8 godzin dziennie i obejmował godziny od 8:30 do 16:30. Ubezpieczonej zależało jednak na znalezieniu stałego miejsca zatrudnienia, celem zapewnienia stabilizacji życiowej dla swojej czteroosobowej rodziny wobec, czego postanowiła zgłosić swoją kandydaturę na stanowisko księgowej w firmie zainteresowanej T. B., na które to stanowisko poleciła ją jej teściowa K. W. (2) oraz szwagierka J. W.. Ubezpieczona liczyła także na to, że w przypadku pomyślnej współpracy będzie mogła rozwiązać stosunek pracy ze Spółkami (...) i poświęcić się pracy wyłącznie na rzecz jednego pracodawcy, a mianowicie na rzecz zainteresowanej. Na spotkaniu rekrutacyjnym strony ustaliły wstępne warunki zatrudnienia oraz uzgodniły, że w jego początkowym okresie ubezpieczona będzie dojeżdżać do siedziby firmy w O., oddalonej o około 30-40 km od W. na godzinę 18:00 i przebywać w niej do godziny 22:00 celem zapoznania się z działalnością firmy, jej kontrahentami, jak również programem księgowym, niezbędnym do wykonywania powierzonych zadań. Następnie ubezpieczona miała wykonywać swą pracę zdalnie w domu, a tylko maksymalnie 2-3 razy w tygodniu przyjeżdżać do siedziby zainteresowanej, co miało mieć miejsce pod koniec każdego miesiąca kalendarzowego z uwagi na wyteżony wówczas okres pracy biura rachunkowego, prowadzonego przez T. B.. W dniu 5 grudnia 2016 r. ubezpieczona uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku księgowej w Biorze (...) – „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą przy ul. (...) w O. (umowa o pracę na czas zastępstwa z dnia 1 grudnia

2014 r. k. 23, k. 25, k. 27, aneks do umowy o pracę z dnia 18 kwietnia 2016 r. k. 28, zeznania zainteresowanej k. 175-177, zeznania odwołującej k. 177-178 a.s., zaświadczenie z dnia 9 maja 2017 r. k. 61, zaświadczenie lekarskie z dnia 5 listopada 2016 r., k. 35, orzeczenie lekarskie z dnia 5 grudnia 2016 r. k. 34 a.r.).

Z tytułu prowadzenia powyższej pozarolniczej działalności gospodarczej w postaci biura rachunkowego, T. B. w 2016 r. osiągnęła przychód w wysokości 125.800,00 zł, co przy kosztach uzyskania przychodu w wysokości 141.520,87 zł, dało stratę w wysokości 15.720,87 zł (zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu, poniesionej straty w roku podatkowym 2016 r. k. 60-64 a.r.).

W dniu 6 grudnia 2016 r. ubezpieczona K. W. (1) zawarła z Biurem (...) - „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą przy ul. (...) w O., reprezentowanym przez T. B. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku księgowej, w wymiarze czasu pracy, wnoszącym 1/2 etatu oraz za wynagrodzeniem miesięcznym brutto w wysokości 4.000,00 zł. Jako miejsce wykonywania obowiązków wskazano ogólnie teren województwa (...) z uwagi na fakt, że praca miała być wykonywana częściowo zdalnie w domu, a częściowo w siedzibie pracodawcy bądź w siedzibie jednego z klientów firmy. Wskazano także, że praca wykonywana będzie od poniedziałku do piątku w godzinach od 18:00 do 22:00. Do zakresu obowiązków ubezpieczonej na stanowisku księgowej należało prowadzenie ksiąg rachunkowych, zgodnie z ustawą o rachunkowości, a w szczególności dekretowanie i księgowanie dokumentów, księgowanie i wyliczanie rezerw, wycen walutowych, podatku odroczonego i rozliczeń międzyokresowych kosztów, prowadzenie ewidencji księgowych i uzgadnianie ich z kontami księgi głównej, księgowanie wyciągów bankowych oraz raportów księgowych, sprawdzanie pod względem formalno-rachunkowym dokumentów finansowo-księgowych, prowadzenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów zgodnie z obowiązującymi przepisami, opracowywanie tabel w arkuszu kalkulacyjnym excel umożliwiającym prowadzenie kartotek środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, przygotowywanie deklaracji podatkowych oraz sprawozdań i raportów na potrzeby wewnętrzne oraz dla instytucji zewnętrznych (GUS, NBP) oraz prowadzenie spraw płacowych i kadrowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym przede wszystkim terminowe sporządzanie list płac, zasiłków, itp., wyliczanie ekwiwalentów, odpraw oraz innych świadczeń pieniężnych, dokonywanie potrąceń na listach płac, przyjmowanie i załatwianie korespondencji dotyczącej wynagrodzeń, wystawianie zaświadczeń o wysokości zarobków, właściwe sporządzanie, przechowywanie i archiwizowanie dokumentacji zarobkowej, związanej z zasiłkami, deklaracji ZUS, podatkowych, itp., sporządzanie sprawozdań i informacji związanych z płacami oraz sporządzanie wymaganych zestawień płacowych i sprawozdań GUS z zakresu płac. W dniu 23 lutego 2017 r. strony podpisały aneks do ww. umowy o pracę z dnia 6 grudnia 2016 r., na mocy którego postanowiły, że ubezpieczona będzie wykonywać powierzone jej obowiązki w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/2 etatu za wynagrodzeniem miesięcznym brutto w wysokości 4.000,00 zł, w godzinach od 15:00 do 19:00. Ubezpieczona została zatrudniona w celu zastąpienia swojej teściowej K. W. (2), która z dniem 27 lutego 2017 r. przeszła na emeryturę. Obowiązki ubezpieczonej częściowo pokrywały się z obowiązkami innych osób zatrudnionych na tym samym stanowisku pracy, w tym m.in. z obowiązkami księgowej A. S., jednak K. W. (1) dodatkowo oprócz księgowania firm na książce przychodu i rozchodu oraz numeracji dokumentów, zajmowała się także księgowaniem firm na pełnej księgowości – spółek oraz tworzeniem tabel w arkuszu kalkulacyjnym excel, czego nie robili pozostali pracownicy (umowa o pracę z dnia 6 grudnia 2016 r. k. 33, zakres obowiązków na stanowisku księgowej k. 36, aneks do umowy o pracę z dnia 23 lutego 2017 r. k. 52 a.r., oświadczenie z dnia 20 kwietnia 2017 r. k. 18, oświadczenie z dnia 10 maja 2017 r. k. 21, zeznania świadka A. S. k. 162-164, zeznania zainteresowanej k. 175-177, zeznania odwołującej k. 177-178 a.s.).

W dniu 6 grudnia 2016 r. K. W. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez płatnika składek Biuro (...) - „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą przy ul. (...) w O.. Płatnik składek przekazał za ubezpieczoną do organu rentowego dokumenty rozliczeniowe – raporty ZUS RCA, w których wskazywał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc grudzień 2016 r. w kwocie 3.428,57 zł oraz za styczeń 2017 r. w kwocie 1.066,67 zł. Jak wynika z list płac sporządzonych przez płatnika składek za okres od grudnia 2016 r. do lutego 2017 r. – w miesiącu grudniu 2016 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. W. (1) powinna wynosić: 3.428,57 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 2.958,51 zł (ubezpieczenie zdrowotne), za miesiąc styczeń 2017 r. – 1.066,67 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe,

ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 3.451,53 zł (ubezpieczenie zdrowotne) oraz za miesiąc luty 2017 r. – 0,00 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 1.265,54 zł (ubezpieczenie zdrowotne). Dysproporcje w wynagrodzeniach poszczególnych osób zatrudnionych na stanowiskach księgowych wynikały z zakresu powierzonych im obowiązków oraz z zakresu samodzielności w wykonywaniu powierzonych czynności. Minimalne wynagrodzenie za pracę otrzymywały osoby, które w firmie zainteresowanej zajmowały się wyłącznie wprowadzaniem określonych danych do systemu. Do tej grupy osób nie zaliczała się natomiast K. W. (1), albowiem zakres jej obowiązków był bardzo szeroki, a powierzone zadania wykonywała samodzielnie bez jakiegokolwiek ingerencji pozostałych pracowników firmy (listy wynagrodzeń za okres od grudnia 2016 r. do lutego 2017 r. k. 8-11, zeznania zainteresowanej k. 175-177, zeznania odwołującej k. 177-178 a.s.).

W dniu 15 grudnia 2016 r. u ubezpieczonej K. W. (1) pojawiły się pierwsze podejrzenia, co do tego, że może być ona w ciąży z uwagi na brak pojawienia się spodziewanej miesiączki. W dniu 18 grudnia 2016 r. ubezpieczona poinformowała o swoich podejrzeniach męża w wyniku, czego wspólnie zdecydowali, że należy skonsultować je z lekarzem. W dniu 19 grudnia 2016 r. ubezpieczona odbyła wizytę lekarską w trakcie, której lekarz skierował ją na badanie krwi. W dniu 20 grudnia 2016 r. ubezpieczona zgłosiła się do punktu pobrań, aby oddać krew do badania. Następnego dnia ubezpieczona otrzymała wynik badania, które potwierdziło ciążę. Jak wynika z zaświadczenia lekarskiego z dnia 14 stycznia 2017 r., w tej dacie K. W. (1) była w około 8 tygodniu ciąży. W związku z powyższym w momencie podjęcia zatrudnienia w Biurze (...) – „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą przy ul. (...) w O., ubezpieczona była w około 2-3 tygodniu ciąży. W dniu 3 września 2017 r. ubezpieczona urodziła córkę G. W. (zaświadczenie z dnia 14 stycznia 2017 r. k. 34, odpis skrócony aktu urodzenia k. 53, dokumentacja medyczna k. 54-113, zeznania świadka W. W. k. 172, zeznania odwołującej k. 177-178 a.s.).

W związku z urodzeniem dziecka w dniu 3 września 2017 r. ubezpieczona wystąpiła do płatnika składek Biura (...) – „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą w O. o udzielenie na jej rzecz podstawowej części urlopu macierzyńskiego w wymiarze 20 tygodni w okresie od dnia 3 września 2017 r. do dnia 20 stycznia 2018 r., a także na podstawie art. 182 k.p. o udzielenie urlopu rodzicielskiego, który miał się rozpocząć bezpośrednio po zakończeniu urlopu macierzyńskiego i miał trwać 32 tygodnie. Po odejściu ubezpieczonej na zwolnienie lekarskie, a następnie urlop macierzyński i wychowawczy, zainteresowana nie zatrudniła nikogo na jej miejsce, dokonując podziału powierzonych jej zadań na innych pracowników. Zainteresowana oczekuje jednak na powrót ubezpieczonej do pracy i liczy na to, że z powrotem przejmie ona należące do niej obowiązki na stanowisku samodzielnej księgowej. Również K. W. (1) wykazuje chęć powrotu na dotychczasowe stanowisko pracy. Jednocześnie ubezpieczona nie wiąże swojej przyszłości z pracą w Grupie A. z uwagi na jej stresujący charakter związany m.in. z częstymi zmianami kadrowymi, jakie zachodzą u ww. pracodawcy, jak również z uwagi na brak stabilności zatrudnienia u ww. pracodawcy. Z tego też względu, ubezpieczona rozwiązała umowę o pracę z Grupą A. z dniem 1 marca 2018 r. (podanie z dnia 3 września 2017 r. k. 137, zeznania zainteresowanej k. 175-177, zeznania odwołującej k. 177-178, zaświadczenie z dnia 21 lutego 2018 r. k. 179-180 a.s.).

W związku z niezdolnością K. W. (1) do pracy i wystąpieniem przez nią do organu rentowego z ww. wnioskiem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie kontrolne i wydał w dniu 12 czerwca 2017 r. decyzję nr: (...) mocą, której obniżył podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. W. (1) zatrudnionej u płatnika składek T. B. i ustalił, że z tego tytułu podlega ona ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu z podstawą wymiaru składki w następujących wysokościach: za miesiąc grudzień 2016 r. - 1.769,22 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 1.526,65 zł (ubezpieczenie zdrowotne), za miesiąc styczeń 2017 r. - 562,52 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 1.820,36 zł (ubezpieczenie zdrowotne) oraz za miesiąc luty 2017 r. – 0,00 zł (ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe) i 667,48 zł (ubezpieczenie zdrowotne) (decyzja z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...) – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującej).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...), K. W. (1) złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie sądowe (odwołanie z dnia 28 lipca 2017 r. k. 2-5 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych K. W. (1) oraz w oparciu o zeznania świadków: A. S. (k. 163-164 a.s.), W. W. (k. 172 a.s.), J. W. (k. 172-174 a.s.), K. W. (2) (k. 174-175 a.s.) oraz stron postępowania – odwołującej K. W. (1) (k. 176-177 a.s.) i zainteresowanej T. B. (k. 175-176 a.s.).

Powołane przez Sąd Okręgowy dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów, należało uznać za mające wysoki walor dowodowy, a przez to mogące stanowić podstawę do czynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Za wiarygodne Sąd Okręgowy uznał zeznania odwołującej K. W. (1) (k. 176-177 a.s.) oraz płatnika składek T. B. (k. 175-176 a.s.), albowiem miały one odzwierciedlenie w przedłożonych dokumentach, były ze sobą spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały. Płatnik składek wskazała, że poszukiwała nowego pracownika na stanowisko księgowej w związku, z czym postanowiła zatrudnić odwołującą, która została jej polecona przez K. W. (2) i J. W.. Strony w sposób zgodny opisały okoliczności dotyczące przyczyn zatrudnienia odwołującej, a także charakteru wykonywanej przez nią pracy oraz powierzonego zakresu obowiązków. Wnioskodawczyni oprócz księgowania firm na książce przychodu i rozchodu oraz numeracji dokumentów, zajmowała się także księgowaniem firm na pełnej księgowości – spółek oraz tworzeniem tabel w arkuszu kalkulacyjnym excel, czego nie robili pozostali pracownicy. Z tego względu, w ocenie płatnika składek wynagrodzenie ubezpieczonej nie było wygórowane, biorąc pod uwagę także fakt posiadania przez nią odpowiedniego wykształcenia oraz kwalifikacji z zakresu rachunkowości i księgowości. Z kolei wnioskodawczyni zeznała, że o pracy u płatnika składek dowiedziała się od teściowej i szwagierki i w związku z tym skontaktowała się z T. B., która zaproponował jej pracę z uwagi na chęć udania się przez K. W. (2) w lutym 2017 r. na emeryturę. W tym zakresie zarówno zainteresowana, jak i odwołująca przedłożyły wystarczające dowody, na poparcie swoich twierdzeń. Dodatkowo jak już zostało wskazane w sprawie została wykazana konieczność zatrudnienia K. W. (1) w Biurze (...) zainteresowanej, co także wskazuje na prawdziwość twierdzeń strony odwołującej oraz płatnika składek w zakresie adekwatności jej wynagrodzenia w stosunku do faktycznie wykonywanych czynności. Z tych też względów w powyższym zakresie, Sąd Okręgowy nie odmówił zeznaniom odwołującej i zainteresowanej przymiotu wiarygodności.

Także złożone przez świadków zeznania zostały ocenione przez Sąd Okręgowy, jako wiarygodne, ponieważ w ich treści nie było rozbieżności. Wszyscy świadkowie potwierdzili bowiem okoliczności związane z nawiązaniem pomiędzy stronami stosunku pracy i zgłoszeniem odwołującej do ubezpieczeń społecznych. Świadkowie byli także w stanie określić, jakie dokładnie czynności odwołująca wykonywała w ramach łączącego ją z zainteresowaną stosunku pracy i dlatego jej wynagrodzenie różniło się od wynagrodzenia pozostałych pracowników zatrudnionych na analogicznych stanowiskach. Z tych też względów ich zeznania w tym zakresie okazały się przydatne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. W. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 12 czerwca 2017 r., nr: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści przepisu art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 106 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Ponadto art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 cyt. ustawy wprowadzają w odniesieniu do pracowników obowiązek ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zgodnie z treścią art. 13 pkt. 1 ww. ustawy obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w okresach – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy. Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy systemowej stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt. 1-3 i pkt. 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt. 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt. 5 i ust. 12. Stosownie zaś do treści art. 20 ust. 1 powołanej ustawy,

podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3. Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., III UK 7/09, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05). Jednocześnie należy zauważyć, że kompetencja organu rentowego do badania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest zasadna w tej sytuacji, gdy podstawę wymiaru zasiłku chorobowego miałyby stanowić rażąco wygórowane dochody (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 16/05 oraz z dnia 9 sierpnia 2005 r., III UK 89/05).

W zaskarżonej decyzji organ rentowy nie kwestionował faktu wykonywania przez K. W. (1) pracy na podstawie umowy o pracę na rzecz płatnika składek, a jedynie wysokość wynagrodzenia umówionego przez strony na kwotę 4.000,00 zł brutto miesięcznie. Organ rentowy skorzystał przy tym z prawa kontrolowania wysokości wynagrodzenia w zakresie zgodności z prawem i zasadami współzycia społecznego. Przedmiotem takiej kontroli może być prawidłowość i rzetelność obliczenia, potrącenia i płacenia składek. Zakład ma przy tym prawo badać zarówno tytuł zawarcia umowy, jak i ważność jej poszczególnych postanowień. Nie jest ograniczony do kwestionowania faktu wypłacenia wynagrodzenia we wskazanej kwocie, lecz może też ustalić stosunek ubezpieczenia społecznego na ściśle określonych warunkach. Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione, jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń. Wynika to z tego, że nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ k.c., w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, można przypisać - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia albowiem alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 września 2012 r., III AUa 420/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 października 2013r., III AUa 294/13). Ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne może być w konkretnych okolicznościach uznane za nieważne z mocy art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p., jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego. W konsekwencji nieważnością mogą być dotknięte jedynie uzgodnienia stron umowy dotyczące wynagrodzenia za pracę, przy zachowaniu ważności pozostałych postanowień umownych, ponieważ zgodnie z art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy, co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, że bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 16/05, z dnia 9 sierpnia 2005 r., III UK 89/05, z dnia 6 lutego 2006 r., III UK 156/05 oraz z dnia 5 czerwca 2009r., I UK 19/09).

W niniejszej sprawie, gdzie tylko wynagrodzenie ustalone w umowie o pracę zostało zakwestionowane przez organ rentowy, rolą Sądu była ocena postanowień umownych dokonywana z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego. Godziwość wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych musi być bowiem interpretowana przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 14 listopada 2014 r., III AUa 172/14). Przy tym pamiętać jednak należy, że ingerencja Sądu w umówione przez strony stosunku pracy wynagrodzenie powinna mieć miejsce tylko w wypadku rażąco wysokiego pułapu wynagrodzenia za pracę w stosunku do okoliczności danego przypadku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

19 maja 2009 r., III UK 7/09). W ocenie Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie nie mamy do czynienia z taką rażąco dysproporcją w mechanizmie ustalenia wynagrodzenia za pracę dla K. W. (1).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych powziął wątpliwości, co do rzeczywistych przyczyn ustalenia wynagrodzenia odwołującej na poziomie zadeklarowanym w umowie o pracę z dnia 6 grudnia 2016 r., wskazując, że pracodawca nie dostarczył dokumentów, potwierdzających wykonywanie przez odwołującą pracy na stanowisku księgowej. W toku postępowania sądowego, dopuszczony został jednak dowód z zeznań świadków: A. S., J. W. i K. W. (2), które w sposób szczegółowy i konkretny potwierdziły okoliczność świadczenia przez odwołującą pracy na stanowisku księgowej. Świadkowie Ci wskazali, że obowiązki ubezpieczonej częściowo pokrywały się z obowiązkami innych osób zatrudnionych na tym samym stanowisku pracy, jednak K. W. (1) dodatkowo oprócz księgowania firm na książce przychodu i rozchodu oraz numeracji dokumentów, zajmowała się także księgowaniem firm na pełnej księgowości – spółek oraz tworzeniem tabel w arkuszu kalkulacyjnym excel, czego z kolei już nie robili pozostali pracownicy. Podali również, że początkowo ubezpieczona realizowała powierzone jej czynności w siedzibie firmy zainteresowanej w godzinach od 18:00 do 22:00, a następnie pracę wykonywała zdalnie w domu w godzinach od 15:00 do 19:00. Zeznania ww. świadków korespondowały także z zeznaniami stron, tj. zainteresowanej i odwołującej, z których wynika, że T. B. poszukiwała nowego pracownika na stanowisko księgowej w związku, z faktem przejścia na emeryturę K. W. (2) oraz dużym natłokiem obowiązków zwłaszcza pod koniec 2016 r. W tym okresie czasu zainteresowana T. B. zajmowała się także wprowadzeniem u jej największego klienta nowego programu księgowego, a więc potrzebowała osoby, która chociaż częściowo wyręczyłaby ją w bieżących obowiązkach. Dodatkowo, ubezpieczona posiada odpowiednie wykształcenie oraz kwalifikacje z zakresu rachunkowości i księgowości. Strony, jak i świadkowie w sposób zgodny opisali okoliczności dotyczące przyczyn zatrudnienia odwołującej, a także charakteru wykonywanej przez nią pracy oraz powierzonego jej zakresu obowiązków. Wskazali także na przyczyny występowania dysproporcji pomiędzy wynagrodzeniem odwołującej, a wynagrodzeniami pozostałych pracowników zatrudnionych w firmie zainteresowanej, w tym m.in. osób, zajmujących analogiczne stanowiska. W związku z powyższym, zarzut organu rentowego dotyczący braku dowodów mogących potwierdzić główny cel zatrudnienia ubezpieczonej na stanowisku księgowej okazał się nietrafiony. Natomiast okoliczność ta została niewątpliwie udowodniona.

Co więcej, podkreślono, że płatnik składek nie przedstawił wiarygodnych okoliczności oraz okoliczności ekonomicznych, pozwalających stwierdzić, że zatrudnienie K. W. (1) w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 1/2 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 4.000,00 zł brutto należałoby uznać jako znajdujące odzwierciedlenie w faktycznych i ekonomicznych potrzebach firmy. Natomiast T. B. od dnia zgłoszenia prowadzenia działalności gospodarczej nie zatrudniała pracowników na umowę o pracę z tak wysokim wynagrodzeniem. Pracownicy zgłaszani byli bowiem ze znacznie niższym wynagrodzeniem, oscylującym w granicach kwoty 2.000,00 zł. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma jednak podstaw, aby tego rodzaju decyzję pracodawcy kwestionować, szczególnie że to pracodawca sam decyduje o swojej strukturze organizacyjnej i stanowiskach, jakie tworzy. Zdaniem pracodawcy, jak wynika z zeznań zainteresowanej T. B., zachodziła potrzeba zatrudnienia nowej osoby na stanowisku księgowej, natomiast wysokość wynagrodzenia tej osoby została ustalona adekwatnie do posiadanych kwalifikacji oraz powierzonych obowiązków służbowych i – jak zostało wskazane – Sąd ani organ rentowy nie mają podstaw do kwestionowania takiej decyzji. Co prawda, w 2016 r. płatnik składek wykazał stratę w wysokości 15.720,87 zł, jednak z załączonej do akt sprawy dokumentacji nie wynika, że po jego stronie zachodziły szczególne okoliczności, uniemożliwiające normalne funkcjonowanie tego podmiotu. Podkreślić także należy, że biuro rachunkowe zainteresowanej od listopada 2016 r. przygotowywało się do sporządzania sprawozdań rocznych dla Spółek, deklaracji PIT dla pracowników oraz osób prowadzących działalność gospodarczą. Przełom roku był więc okresem kiedy ilość pracy była bardzo duża, a przychody z tego tytułu zostały ujawnione dopiero w roku następnym. Płatnik składek nie znajdował się przy tym w wyjątkowo trudnej sytuacji finansowej, która rażąco ograniczałaby jego zdolności płatnicze, na co wskazuje chociażby fakt terminowej wypłaty wynagrodzeń dla pracowników firmy. Z tego też względu opisany powyżej zarzut organu rentowego należy uznać za bezzasadny.

W realiach rozpoznawanej sprawy bez znaczenia pozostaje także okoliczność, że ubezpieczona została polecona do pracy w firmie zainteresowanej T. B. przez swoją teściową K. W. (2) i szwagierkę J. W., które w firmie tej również były

zatrudnione na stanowiskach księgowych. Odnosząc się do tej kwestii wskazać należy, że wcześniejsza znajomość, czy też relacje koleżeńskie, jak i rodzinne nie mogą stanowić podstawy do uznania, że strony zmierzają swoim działaniem do ustalenia wysokości wynagrodzenia, które wystąpiło z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. W praktyce bowiem często zdarzają się sytuacje, w których pracodawca postanawia zatrudnić swojego dobrego znajomego, czy też członka najbliższej rodziny, bądź osobę poleconą mu przez te osoby, z uwagi na zaufanie jakim je obdarza, wierząc, że bliższe relacje z podwładnym przyniosą wymierne korzyści jego firmie. Dlatego też, nie sposób uznać, aby okoliczność ta miała większe znaczenie w rozpoznawanej sprawie.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd Okręgowy miał na uwadze, że w myśl art. 3 k.p.c. strony zobowiązane są przedstawiać dowody. Przepis ten statuuje więc zasadę odpowiedzialności samych stron za wynik procesu. Zgodnie z nim, to strony muszą przejawiać aktywność procesową i to na nich spoczywa obowiązek wyraźnego, jednoznacznego powoływania konkretnych środków dowodowych. Potwierdza to treść art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd nie może własnym działaniem zastępować ich bezczynności. W związku ze wskazanymi okolicznościami nie można zarzucić stronom, aby działały z zamiarem pokrzywdzenia innych ubezpieczonych, uzyskania wysokich świadczeń z FUS oraz, aby zawarta umowa o pracę w części dotyczącej wynagrodzenia, była skutkiem zmywy. Jeżeli wedle organu rentowego taka sytuacja zaistniała w rozważanym przypadku, to powinny być przedstawione dowody potwierdzające takie ustalenia. Tymczasem organ rentowy takich dowodów nie przedstawił, a jedynie oparł się na domniemaniach.

Niezależnie od powyższych okoliczności odnieść się również należy do zagadnienia związanego z niezdolnością do pracy wnioskodawczyni, która nastąpiła w stosunkowo krótkim czasie od rozpoczęcia pracy u płatnika składek na umowę o pracę. Okoliczność ta nie czyni jednak uzasadnionym twierdzenia organu rentowego, iż ustalenie nieadekwatnego do powierzonych obowiązków odwołującej wynagrodzenia za pracę miało na celu uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia w postaci wysokiego zasiłku chorobowego. Powstała niezdolność odwołującej do pracy spowodowana była ciążą. Trudno jednak uznać, aby K. W. (1) zawierając z pracodawcą umowę o pracę mogła mieć świadomość, że w krótkim czasie od jej zawarcia będzie niezdolna do pracy w związku ze swoim stanem zdrowia. Jak wynika bowiem z dokumentacji medycznej, zawartej w aktach sprawy w momencie podjęcia zatrudnienia odwołująca była w około 2-3 tygodniu ciąży. Wykrycie ciąży w tak wczesnym okresie jest mało prawdopodobne. Jednak nawet gdyby przyjąć, że K. W. (1) w momencie podejmowania zatrudnienia wiedziała, że jest w ciąży i podjęła pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ZUS, to i tak okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wskazać bowiem należy, iż trudno jest uznać, że dążenie kobiety w ciąży do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r., III UK 89/05).

Wobec powyższego należało podzielić stanowisko ubezpieczonej i płatnika składek o ekwiwalentności otrzymywanego przez K. W. (1) wynagrodzenia za pracę w odniesieniu do obciążających ją obowiązków pracowniczych. Należy zresztą w tym miejscu zaakcentować fakt, że wypłacana K. W. (1) kwota 4.000,00 zł brutto nie jest sumą „bajońską”. Nie można oceniać tej płacy, jako wygórowanej, zwłaszcza w sytuacji gdy chodzi o pracownika, który tak jak K. W. (1), zajmował samodzielne stanowisko pracy, na którym musiał wykazać się inicjatywą, a przede wszystkim dokładnością. A co istotne, posiadał wykształcenie oraz szczególne kwalifikacje i uprawnienia z zakresu księgowości i rachunkowości.

Biorąc pod uwagę przedstawioną argumentację, Sąd Okręgowy ocenił, że wynagrodzenie ustalone dla K. W. (1) w umowie o pracę było adekwatne do rodzaju i zakresu ciężących na niej obowiązków pracowniczych. W związku z tym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., należało zmienić zaskarżoną decyzję w ten sposób, że podstawa wymiaru składek dla K. W. (1) zgłoszonej do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony od dnia 6 grudnia 2016 r. u T. B., prowadzącej Biuro (...) – „Bez Problemu, Podatki, Księgi – T. B.” z siedzibą przy ul. (...) w O., powinna zostać obliczona w oparciu o wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4.000,00 zł brutto.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), zmienionego następnie rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1667), zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej K. W. (1) kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami organu rentowego.

M.St.